הכא נמי לא שנא ושמואל אמר לך התם בידו לקדשה מעכשיו הכא אין בידו לפדותו מעכשיו ואע"ג דקיימא לן דכל היכא דפליגי רב ושמואל הלכתא (ב) כרב באיסורי ושמואל בדיני הכא הלכתא כוותיה דשמואל תנן מת בתוך ל' יום אע"פ שנתן לכהן יחזיר לו חמש סלעים טעמא דמת הא לא מת בנו פדוי הכא במאי עסקינן דאיתנהו למעות (ג) תא שמע בחזקת שלא נפדה עד (שיאמרו לו) שנפדה התם נמי דאיתנהו למעות בעייניהו תני תנא קמיה דרב יהודה הפודה את בנו בתוך שלשים יום בנו פדוי אמר ליה שמואל אמר אין בנו פדוי ואת אמרת בנו פדוי (ד) ואע"ג דקיימא לן כרב באיסורי ושמואל בדיני הכא הלכתא כותיה דשמואל: הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו וכו': תנו רבנן (ה) הוא לפדות ובנו לפדות הוא קודם לבנו רבי יהודה אומר בנו קודמו שמצותו על אביו ומצות בנו עליו אמר ר' ירמיה (א) הכל מודים היכא דליכא אלא חמש סלעים הוא קודם לבנו מאי טעמא דמצוה דידיה עדיף כי פליגי היכא דאיכא חמש משועבדות וחמש בני חורין ר' יהודה סבר (ו) מלוה הכתובה בתורה ככתובה בשטר דמיא ודידיה אזיל וטריף ממשעבדי ובהני חמש בני חורין פריק ליה לבריה ורבנן סברי מלוה הכתובה בתורה לאו ככתובה בשטר דמיא (ז) הלכך מצוה דידיה עדיף: **מתני'** (ח) (ג) חמש סלעים של בן במנה צורי (ג) (ט) חמשים של אונם ושל מפתה (י) ומאה של מוציא שם רע כולם בשקל הקדש במנה צורי (יא) וכולן נפדין בכסף ובשוה כסף חוץ (יב) משקלים: **גמ'** (ג) מנה צורי אמר רבי אסי מנה של צורי רבי אמי אמר דינרא ערבא רבי חנינא (ג) אומר איסתירא סרסיא דמיזדבנא תמניא בדינרא חמש מיניהו לפדיון הבן רבי חמש סלעים של בן בכסף ובשוה כסף חוץ משקלים: **מתני'** (ח) (ג) חמש סלעים של בן במנה צורי (ג) (ט) חמשים של אונם ושל מפתה (י) ומאה של מוציא שם רע כולם בשקל הקדש במנה צורי (יא) וכולן נפדין בכסף ובשוה כסף חוץ (יב) משקלים: **גמ'** (ג) מנה צורי אמר רבי אסי מנה של צורי רבי אמי אמר דינרא ערבא רבי חנינא (ג) אומר איסתירא סרסיא דמיזדבנא תמניא בדינרא חמש מיניהו לפדיון הבן

ודידיה אזיל וטריף ממשעבדי ובהני חמש בני חורין

פריק ליה לבריה. ופ"ת היכי טריף ממשעבדי הא אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש בני חורין והא ליכא חמש בני חורין ואם היה פורק בנו מהלה הוה ניחא ופ"ת אלמא ליהדדי לקומות עי"ש (ד) מהני ממש שפדה כהן (ה) בנו דמה נפשך שיעבודם קודם לגזלת בנו דאי לגזלת בנו קדמה אם כן היה יכול לטרוף מן הלקוחות לפדיון בנו כמו לפדיון עצמו וי"ל דהכא מלקוחות שקנו מאביו לפיכך אין מוחזין על הנכסים שקנה הוא ועוד י"ל כגון שלא כתב ללקוחות לתקני והוא קנה הך ממש בני מרי לתרי כן ואפי' היכא דכתב ליה לתקני נעיל (ו) בפרק מי שמת (ג"ב דף קנו.) אבל היכא דלא כתב ליה (ז) קיימא לן דלא משתעבד בנכסים תאמר מי הך משעבדי בנכסים שקנה מאביו ניחא אבל בנכסים שקנה הוא היכי משתעבדי לפדיונו דהא לימת (ח) אל מיוב פדיון עצמו כשהניח שתי שערות שנעשה גדול תו לא משתעבד נכסים שקנה לתרי כן לא כתב ליה לכהן לתקני ולריך לומר דעל כרחין מיירי כשירש מאביו מיהו לר' יהודה נמי זימנין דמשכחת (ט) להוה קודם לגבו כגון שלין לו נכסים מאביו ומשהניח שערות קנה הני קרקעות ומכרם לאחר לידת בנו לדפדיון בנו אזיל וטריף ממשעבדי ועוד י"ל דנכסים שקנה לתרי כן אל עלייהו שיעבוד לענין פדיון ואע"ג דלא כתב ליה (י) לתקני לכל שעתא ושעתא לריכ עליה מיוב פדיון וכיון דחשבינן ליה כמלוה בשטר טוב כאילו נכתב לאחר שקנה

ונהנה חמש בני חרי פריק (ו) **לגביה.** מיד דמי יהיב בני חרי משום פדיון דידיה תו לא מיפריק בנו דשמא שיעבוד הלקוחות (ב) קודם ללידת בנו **לאו ככתובה בשטר דמיא.** ותו יהיב בני חרי בשביל פדיון בנו תו לא מיפריק ליהו דכהן לא מלי טריף לקומות: **מתני' מנה צורי.** מפרש בגמרא: **חמשים של אונס ושל מפתה.** כלומר וכן חמשים של אונס וכו': **וכולן נפדין בקדש הקדש.** דהוו עשרין מעין ואותן מעין שמעות מנה צורי. ובגמ' [נ.] מפרש למה לי למיתר ולמימתי הכי וכו' (ו) : **חוץ משקלים.** שקלים הבאים בשלמא בחלב אין מביאין אם לא מטבע של מלי שקלים: **גמ' מנה של צורי.** (ו) היינו במדינת צורי הבאה במנין של ז' וחוזה וכן של ה' סלעים של בן ור' מנה הן ה' סלעים של בן ואי (ח) היינו אמי אמר כו' והד"ת, (ט) מתוסס דינרים ב"ק, ק) מתוסס דינרים ב"ק, ל) גי' ב"ק של בן וכ"ה תומר הל"ת, מ) דאל נור מוזבן בעבדים ומפקח ואפי' בשטרא דכרכי אפי' הכי לא מיפקח ואפי' בשטרא דכרכי אפי' הכי לא מיפקח ואפי' בשטרא דכרכי אפי' הכי לא מי

דינרא הדריינא. דינר זהב שטבוע במטבע מלריינוס קיסר וטורייניס קיסר: **ושייפא.** שם המלך: **דמיודנין כנ"פ.** דינר של כסף בדינר צורי: **דל מייניה שמופא ואינך לפדיון הבן.** דס"ל דסלעים של בכור הם סלעים של ד' דינר והוא סלע צורי דמטי למחצה סלעים עשרים דינר: **עשרים וחד נכי דנקא הוו.** דל שתות מכ"ד ופשו עשרים ודל שתות מחד וחמש פשו כ"ף נכי דנקא: **אלא דל שמופא וווווו.** ואכתי עשרים נכי דנקא הוו דכי מדלית שתות [1] וכי הדר מדלית חדא [ג] פשו עשרים נכי שתות: **אלא דל שמופא וווווו.** דל שתות מכ"ד ופשו עשרים והנך לפדיון הבן מזלי: **דהוו להו עשרין מפקלי במפקלא דינרא.** במשקל דינר צורי כדפרישית: **דאינון עשרין וחמניא** [2] **ופלגי ופלגא דנקא.** דדינרא עדפית. דדינר צורי עושין השבעה עשר דדינר ערבי והי"ל עושין כ' פשו להו שם צורים דעבדי מ' דינרים ערבייה ופלגא [3] [ופלגא] [4] דנקא דהוא פונדיון דדינר הוו י"ב פונדיונין אלא שפונדיוני צורי גדולים ושל ערבייה קטנים [5](ד) וכיון [6] דשבעה צורים עושין עשרה ערבייה מטי לכל דינר צורי דינר ערבי וחמש פונדיונין ערבייה ושביעית פונדיון [7] דלא וחמוש לשבעה דינרים חמש פונדיונין ושביעית פונדיון לכל דינר הוו להו י"ו פונדיונין טופייאנא דשבעה דינרים וחמשה לכל ז' דינר צורים הוו עשרה והי"ל הוו עשרים ופשו שפה דינר צורים הוסף לכל דינר חמשה פונדיונין ושביעית הוו להו י"ל פונדיונין טופייאנא בינר צורים פורתא והוה פורתא לא חמיד [8] בין פונדיונין ועשה חומן דינר הוו י"ל פונדיונין אי דינר ופלגא דינר צורים עושין תמניא ופלגא ופלגא דנקא של ערביי. ולשון זה [9] שפירשתי כתוב בספרים ולא ידעתי מהו ופלגא דנקא [10] כלומר הוא הלי פונדיון דמטי קולבון מעה קטנה לכל חמד לפרוטרוט משמע לכל חמד נפני עלמו כדלמרינן בפרק רבמון (לעיל דף ה.) ולא מצאו הכתוב בלא בפרוטרוט. דקתני מיהת סלע של קודם מרבעים ושמונה פונדיונין והיינו מרבעה דינר צורים דהכי ממרינן בקדושין (דף יב.) שם מעה כסף דינר מעה שני פונדיונין נמלא דינר י"ב פונדיונין וסלע מרבעים ושמונה נלמא סלע דאורייתא מרבעה דינרין וקשיא לרבא: ומשנינן **בשר דאוסיפו עליה.** על סלע דאורייתא הוסיפו שתות ושמוהו למדת סלע צורי עשרים ומרבעה מעין: **יהיב.** עשרים גרה יהיב השקל משמע עוד הויה אמרת. בפרשת ערכין כתיב הוא. בשקל הקודש עשרים גרה יהיב ויקח קרא כתיב עשרים גרה הוא שלא יפחות: **ליטלה לי מר מילתא.** [11] שמחתי לך יותר מדאי כדבא לאורייתא שלא דינרין ותילתא מטי לחמשה סלעים ט"ו דינר והתילתא לחינון שתי דינרין כי תלתא למטי לחמשה עשרים **ליטרין.** מנין דהוא עשרים וחמשה סלעים: **קינטרין.** מלה לועזית היא: **והילכא דוכתא דקרו לתקלא דידהו קינטריא.** שגדול בתדת קינטרא הלכך קינטריא יהיב ליה: מפני כספה [וזהבה] של ירושלים. שהיה בלשכה והוא של הקדש ואסור לזרים וכשלקחוהו עובדי כוכבים ערבוהו עם [12] זהובים: **וחיללוה.** משמע כיון שבאו פריצים חילוהו [13] נפק לחולין: **הויא רובא דעלמא.** בתמיה. לעליה בעי מיתסורי כל זהבים שבעולם: **הדריינא טרייניא שיפא.** הלו היו ממטבעות של ירושלים ורובן של הלו באו מירושלים: **כסף**

דיקלין דכסף מתרגמינן ליה משום דקינטרין הוא דאיכא דוכתא כר': מפני טיבעה של ירושלים. שאותו מטבע היה

ע) ל"ל לקון. ועי' בערוך השלם ערך הדריינא.

דינרא הדריינא טרייניא שייפא. פירש בקונטרס הדריינא על שם הדריינוס קיסר וטורייניוס קיסר שייפא שם המלך וקשה לר"ת דבסמוך אמר שבקשו לגנוזו משום טיבעה של ירושלים ומטבע ירושלים ממילא בהגחל קמע (ב"ק נ:): דוד ושלמה מלך אחד וירושלים עיר הקודש מלך אחד ומומר כ"ת דהדריינא היינו עגול כמו [1] (הדר הודרנא) [2] (ע"ז דף כב) וטורייניא היינו גדול [3] כי תרימא (חולין דף קכד.) אע"ג [4] דטורייניא בטי"ת ותרימא בתי"ו אין להקפיד ושייפא היינו שבשופה לורתו ומיהו פי' הקונטרס יש לייחס [5] ולחלק בין בית לשטן לבית שני [6] כלאמר בשטחות ומשכחן הדריינוס קיסר בפרק אין מעמידין (ע"ז דף נב.) וכן פי' בערוך [7]:

דמזדבנא בעשרים וחמש זוזי.

והכי נמי אמר בריש הזהב (ב"מ מד:) דדינר של כסף הוא אחד מעשרים וחמשה בדינר של זהב וכן מוכח בפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק לו.) גבי שיש הרשטוים דינרי זהב ובפרק כל הנשבעין (שבועות דף מד: ושם) גבי התקבלתי ממך דינר זהב ויש לחמוה דעכשיו אין זקוק של זהב שוה יותר [8] מעשרה זקוקים של כסף לכל היותר ואין נשתנה כל כך שער הזהב והכסף דבימי חכמי הגמרא [9] היה שוה של זהב עשרים וחמש של כסף ונראה לר"ת דדינר זהב משקלו של כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובין קינטרין חוץ מן כספו של עפרון שאע"פ שכתוב בתורה סתם קינטרין דכתיב [10] ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר [11] ואיכא דוכתא דקא קרו לקינטרא תיקלא [12] א"ר אושעיא ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים עד שמצאו לו מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר [13] ובאו בה פריצים וחללוה וירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייא טירייאנא שייאפא מפני טבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר ובאו בה פריצים וחללוה

אמר

רבי יוחנן אומר דינרא הדריינא טרייניא שייפא דמזבנא בעשרים וחמשה זוזי דל מיניהו שתותא [14] והנך לפדיון הבן הני עשרין וחד נכי דנקא הוי אלא דל שתותא וזוזא והנך לפדיון הבן אכתי עשרין נכי דנקא הוי אלא דל זוזא ושתותא והנך לפדיון הבן דהוי להו עשרין מתקלי במתקלי דינרא דאינון עשרין ותמניא זוזי [15] ופלגי ופלגא דנקא [16] אמר רבא אסילעים דאורייתא תלתא ותילתא הוי דכתיב [1] עשרים גרה השקל [2] ומתרגמינן עשרין מעין ותניא שש מעה כסף דינר מיתיבי והלא סלע של קדש ארבעים ושמנה פונדיונין פונדיון זה מה טיבו קילבון לפרוטרוט [3] בתר דאוסיפו עילויהו דתניא עשרים גרה השקל למדנו לשקל שהוא עשרים גרה ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף ת"ל [4] יהיה יכול יפחות ת"ל [5] הוא רב אשי שדר ליה שבסר זוזי לרב אחא בריה [6] דרבינא בפדיון הבן שלח ליה לישדר לי מר תלתא יתירתא דאיכא עלוייהו שלח ליה לשדר לי מר תלתא אחרינא דאוסיפו עילוייהו אמר רבי חנינא כל כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובין קינטרין חוץ מן כספו של עפרון שאע"פ שכתוב בתורה סתם קינטרין דכתיב [7] ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר [8] ואיכא דוכתא דקא קרו לקינטרא תיקלא [9] א"ר אושעיא ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים עד שמצאו לו מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר [10] ובאו בה פריצים וחללוה וירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייא טירייאנא שייאפא מפני טבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר ובאו בה פריצים וחללוה

אמר

דינרא הדריינא טרייניא שייפא. פירש בקונטרס הדריינא על שם הדריינוס קיסר וטורייניוס קיסר שייפא שם המלך וקשה לר"ת דבסמוך אמר שבקשו לגנוזו משום טיבעה של ירושלים ומטבע ירושלים ממילא בהגחל קמע (ב"ק נ:): דוד ושלמה מלך אחד וירושלים עיר הקודש מלך אחד ומומר כ"ת דהדריינא היינו עגול כמו [1] (הדר הודרנא) [2] (ע"ז דף כב) וטורייניא היינו גדול [3] כי תרימא (חולין דף קכד.) אע"ג [4] דטורייניא בטי"ת ותרימא בתי"ו אין להקפיד ושייפא היינו שבשופה לורתו ומיהו פי' הקונטרס יש לייחס [5] ולחלק בין בית לשטן לבית שני [6] כלאמר בשטחות ומשכחן הדריינוס קיסר בפרק אין מעמידין (ע"ז דף נב.) וכן פי' בערוך [7]:

דמזדבנא בעשרים וחמש זוזי.

והכי נמי אמר בריש הזהב (ב"מ מד:) דדינר של כסף הוא אחד מעשרים וחמשה בדינר של זהב וכן מוכח בפרק שור שנגח ד' וה' (ב"ק לו.) גבי שיש הרשטוים דינרי זהב ובפרק כל הנשבעין (שבועות דף מד: ושם) גבי התקבלתי ממך דינר זהב ויש לחמוה דעכשיו אין זקוק של זהב שוה יותר [8] מעשרה זקוקים של כסף לכל היותר ואין נשתנה כל כך שער הזהב והכסף דבימי חכמי הגמרא [9] היה שוה של זהב עשרים וחמש של כסף ונראה לר"ת דדינר זהב משקלו של כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובין קינטרין חוץ מן כספו של עפרון שאע"פ שכתוב בתורה סתם קינטרין דכתיב [10] ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר [11] ואיכא דוכתא דקא קרו לקינטרא תיקלא [12] א"ר אושעיא ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים עד שמצאו לו מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר [13] ובאו בה פריצים וחללוה וירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייא טירייאנא שייאפא מפני טבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר ובאו בה פריצים וחללוה

אמר

רבי יוחנן אומר דינרא הדריינא טרייניא שייפא דמזבנא בעשרים וחמשה זוזי דל מיניהו שתותא [14] והנך לפדיון הבן הני עשרין וחד נכי דנקא הוי אלא דל שתותא וזוזא והנך לפדיון הבן אכתי עשרין נכי דנקא הוי אלא דל זוזא ושתותא והנך לפדיון הבן דהוי להו עשרין מתקלי במתקלי דינרא דאינון עשרין ותמניא זוזי [15] ופלגי ופלגא דנקא [16] אמר רבא אסילעים דאורייתא תלתא ותילתא הוי דכתיב [1] עשרים גרה השקל [2] ומתרגמינן עשרין מעין ותניא שש מעה כסף דינר מיתיבי והלא סלע של קדש ארבעים ושמנה פונדיונין פונדיון זה מה טיבו קילבון לפרוטרוט [3] בתר דאוסיפו עילויהו דתניא עשרים גרה השקל למדנו לשקל שהוא עשרים גרה ומנין שאם רצה להוסיף יוסיף ת"ל [4] יהיה יכול יפחות ת"ל [5] הוא רב אשי שדר ליה שבסר זוזי לרב אחא בריה [6] דרבינא בפדיון הבן שלח ליה לישדר לי מר תלתא יתירתא דאיכא עלוייהו שלח ליה לשדר לי מר תלתא אחרינא דאוסיפו עילוייהו אמר רבי חנינא כל כסף האמור בתורה סתם סלע דנביאים ליטרין דכתובין קינטרין חוץ מן כספו של עפרון שאע"פ שכתוב בתורה סתם קינטרין דכתיב [7] ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר [8] ואיכא דוכתא דקא קרו לקינטרא תיקלא [9] א"ר אושעיא ביקשו לגנוז כל כסף וזהב שבעולם מפני כספה וזהבה של ירושלים עד שמצאו לו מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר [10] ובאו בה פריצים וחללוה וירושלים הויא רובא דעלמא אלא אמר אביי בקשו לגנוז דינרא הדרייא טירייאנא שייאפא מפני טבעה של ירושלים עד שמצאו לה מקרא מן התורה שהוא מותר שנאמר ובאו בה פריצים וחללוה

אמר

מוסף רש"י

קינטרין. מטבע גדול שקורין לנטינ"ר, מלה מנה (ב"מ פז:). **עובר לסוחר.** מלמד שנכנל מקום היה ממקבל נשקל ואינה נוכסת דקרו לקנטיר תיקלא (שם). **מפני כספה וזהבה של ירושלים.** שהיה הקדש (ע"ז נב:). **הדדריינא טרייניאנא.** מטבעות של ירושלים, על שם מלכי רומי שנשא הלוות ושמם טוריינוס מלריינוס, **שייאפא.** יש ביותר שיטוף מממש יוסנו ואין הלוזה ניכרת (שם).

רבינו גרשום

דינרא הדריאנא. דינר זהב של מטבע הדריינוס קיסר: טרייניא. או של טריינוס קיסר: שייפא. כלומר [ל] היכון שלו שהוא כמשופשף מיושן: דל מנייהו שתותא. דעשרים וחמש ואינך לפדיון הבן. שתותא דכ"ד הוו ד' פשו להו עשרים זוז ודל שתותא דחמישי הוו כ"א נכי שתות דחד הוו ואנן קיימא לן דעשרים זוז לא פחות ולא יותר: אלא דל שתותא. דכ"ה פשו להו כ"א ודל מההוא זוז דנקא הוו כ"א נכי דנקא והדר אפיק מנייהו זוז ואינך לפדיון הבן אכתי עשרין נכי דנקא הוו: אלא דל זוזא. מעיקרא מהנך כ"ה והדר דל שתותא מכ"ד פשו להו עשרין זוזי דהוו פדיון הבן: סלעים דאורייתא תלתא דינרי ותילתא דינרי הוו: שש מעה כסף דינר. הוו להו י"ח מעין ג' דינר ושליש דינר הן ב' מעין היינו עשרים גרה השקל דהוו תלת' דינרי ותילתא דינר: והלא סלע של הקדש מ"ח פונדיון. הרי מ"ח פונדיונין פונדיון זה מה טיבו. התם מפרש בערכין זרע חומר שעורים בחמשים שקל כסף למ"ט שני יובל לכל שנה היה נותן שקל הרי מ"ט שקלים ושקל נ' היה מחלקו לפונדיונין שהן מ"ח פונדיונין והיה נותן לכל שנה שקל ופונדיון. ועוד פונדיון אחר היה מוסיף לשקל מ"ט: והוינן בה פונדיון זה מה טיבו והלא אין בשקל אלא מר תילתא יתירא דאיכא עליהו דשדרית לך טפי (מרציו): דאוסיפו עלייהו. דבסלע איכא ד' דינרין ועולין ה' סלעים לכ' דינרין ואכתי מחייבת לי ג' דינרין להשלים העשרים: שאע"פ שכתוב בתורה סתם. דכתיב שקל כסף והאי שקל לאו סלעים מתרגמינן ליה אלא

ב א ב מיי' פ"ל מהל' שקלים הל"ג ופ"ד מהל' ערכין הל"ג:

א מיי' פ"ג מהל' טוען ונטען הל"ב ופ"ג מהלכות מוכל ומזיק הלכה ט ו' ופ"ח מהל' ערכין הל"ד ופ"ל מהל' שקלים הלכה ג ד ג ד ופ"ל מהל' נערה בתולה הל"ג ופ"ג שם הל"ח טוש"ע חו"מ סי' פע' סעי' מב וסי' פח סעי' ג ופ"ל סעי' ג ופ"ל סעי' ג ופ"ל

זוזא מאכא. שנפסחה עורמו: **ולא הוה שקיל ליה.** כלומר לא היה ניקח בעיר להוציאה לא היה הדיוט שקול ושוה לו כלום: **הא מני למ"ד לי.** [ג] הא' וכולם הא תנא ליה: **משום חומס ומוליא שם רע אינטריכא ליה.** למיתני הא' וכולם בשקל הקודם משום דריסת לא תגע שקל הקודם ומיהו פשיטא לן בגיזל כולהו דסלעים גיזהו דהא בפדיון הבן כתיב (במדבר ג) חמשת סלעים שקלים בשקל הקודש ובעבד כתיב (שמות כא) שלשים שקלים יתן (בעל השור) לאדוניו ובמפתה כתיב (שם כב) כפף יקשול מאד נחומס ומוליא שם רע לא כתיב שקל וסד"ל [ה] דתנא דריסת במנה לורי כל חד וחד כי דייקי קמאי דהיכא דכתיב שקלים יהיב שקלים לורים והיכא דלא כתיב שקלים ליתיב דיעבי לורים קמ"ל סיפא כולם בשקל הקודם למילף ילפי מהדדי בכסף קלוב מכסף קלוב כדכתי מאי דלעיל [ב:]. **לית ספרים** (ג) דכתוב הכי אלו כולהו בני פדייה גינהו וקפריך אמתניתין דנקט לשון פדייה בכולהו דקתני וכולן נפדין והא לא שייכא לשון פדייה אלא בבכור תני כל הנפדין נפדין בכסף ושוה כסף כל הנפדין כגון בכור אדם והקדשות (ד) ומעשר: **מעשר שני אינו נפדה אלא בכסף ופירות טעונין שפיר דמי: והרעיון.** לקוטת עולת ראייה הנקנית בשני מעות כסף כדלמרי' במזיג (דף ג.) הרואיה שני כסף והנך שני כסף טעונין נעשין: **מלרפין שקלים לדרכונות.** בני העיר שמולחין שקליהם לירושלים מלרפין לותן ולוקחין מהן דרכונות (ג) טו"ה הוו זהובים טבועים דרכונות לין שאר זהב שם טבוע ומשקל שקלים (פ"ג ה"ג) מפרש טעמא שמא תיזול מרגליות כו' והוה הדין לכל שום כסף שמא יזול ומשלח הקדש מפסיד אלא טיבעא לן זיל: **ולרש הכסף.** דכר שים עליו צורה: ס"ג **רשיון פני** טו) [נמי] **רב יוסף אלא יציאת סיגה.** כסף סיגים אלא טבוע. (ד) **והיינו** (ו) בריית' דרב יוסף לאו לפרושי אלא לפיוטי: **מתני' אין פודין בכור אדם לא בעבדים כו'.** תע"ג למ"ד (דף מט:) בכסף (ה) : **ולא בשטרות.** שאם יש לו שטר על מכירו בה' סלעים ונתנו להן סיגבה אותו מוכ בפדיון בנו אינו פדוי: **ולא בקרקעות.** מפרש בגמרא: **כתב להן שהוא חייב** (ו) יז) **ליתן להן ה' סלעים.** משום פדיון בנו: **ובנו אינו פדוי.** כדלמרינן בגמרא [ע"ג] שמא יתמרו פודין בשטרות: **לפיכך.** לתמרן חייב ליתן לו ה' סלעים (ו) יח) אם רלה הכהן ליתנם ולהמזיכם לו בתחנה רשאי אבל תקנתא מחמיר ליכא: **יהיה לך ופדה תפדה.** כשיהיה לך הפדיון אז יהיה פדוי. והאי קרא לאתרן אתר ליה רחמנא: **גמ' מתני' פודין.** כסף ולא מידי אחרינא: **מיעט שטרות.** דלא תסיבי מידי: **תפדה חוב וכלב.** ותע"ג תפדה כתיב קודם לפרט חפ"ה דליכון ליה בכלב ופרט כדאמרינן לקמן: **שהוקשו לקרקעות.** והתנחלתם אותם וגו' (ויקרא כה): **קסבר** בלעז"ן: **הסירה.** קוץ: **מלכב.** עט (ח) : **ולמרינן.** במסכת קדושין (דף כח.): **דאמר קרא מיפנגי רבי דריש ללני ופרט.** ונתת באזנו חזר וכלב מה הפרט מפורש שם מתכת אף כל שם מתכת: **ורבי יוסי ב"ר יהודה דריש ליה ברבוי ומיעוטי.** ומאי רבי רבי כל מילי ט) **הלא.** היינו טעמא דדריש ריבוי ומיעוטי כדתנן תני' ר' ישמעאל בשילהי מלו טריפות (חולין מז.) כל מקום שנאמר במים במים ג' פעמים כלומר כל מקום שנאמר ג' כללות זו אלל זו ופרט אחריהן כגון הכא את תאכלו מכל אשר במים אשר לו סנפיר וקשקשת ופרט כתיב אחריהן פרט למה לי סנפיר וקשקשת במים דהיינו שתי כללות דמשמע דבכל מיס בעינן סנפיר וקשקשת ופרט כתיב אחריהן פרט למה לי סנפיר וקשקשת במים ובנחלים דמשמע בימים ובנחלים הם בעינן סנפיר וקשקשת אבל הגדילים במים מכונסין מיתאכלי אלא סנפיר וקשקשת אין זה כלל ופרט לא דייקינן ליה בכלל ופרט אלא מטילין הפרט בינייהו ודנין אותו ברבוי ומיעוטי והכא נמי ופדוי מבן חדש כלל ופרט כללות הממוכות זה לזה והפרט אחריו הלכך ברבוי ומיעוטי דרשינן להו: **ורבנן.** דדרשי להו בכללי ופרטי סברי כדאמרינן במערבא: **ולא בהקדשות.** פשיטא לאו דידיה נינהו אימא ולא

אימא ולא הקדשות בבל אלו. בפסחים (דף לה:) ובזהב (ב"מ נד.) מייתי גבי הקדש אחלוט על גבי קרקע אחינן פדויין מדכתיב ונתן הכסף וקס לו משמע דמהסוס קרא קא [ט] דרשי אבל אי אפשר לומר [כן] דבתיב בפרשת ומס נחלוט לה' מוכל ערכך יהיה בשקל הקדש כדפירש [יא] שם בקונטרס ולא תא מקראי דכתיב בהו דגבי הקדש אחלוט על גבי קרקע אחינן פדויין מדכתיב ונתן הכסף ולא